

PARLAMENTUL EUROPEAN

2009 - 2014

Comisia pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară

2011/2108(INI)

14.7.2011

AVIZ

al Comisiei pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară

destinat Comisiei pentru agricultură și dezvoltare rurală

referitor la sănătatea albinelor și provocările pentru sectorul apicol
(2011/2108(INI))

Raportoare pentru aviz: Julie Girling

PA_NonLeg

SUGESTII

Comisia pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară recomandă Comisiei pentru agricultură și dezvoltare rurală, competentă în fond, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

1. își reiterează preocuparea privind creșterea mortalității în rândul albinelor și al polenizatorilor sălbatici în Europa, care ar avea efecte negative grave asupra producției agricole și alimentare, a securității, a biodiversității, a durabilității ecologice și a ecosistemelor, dacă este neglijată;
2. consideră că sănătatea albinelor ar trebui văzută ca un bioindicator important pentru starea mediului înconjurător și durabilitatea practicilor agricole;
3. consideră că este important să se ia măsuri urgente pentru a proteja sănătatea albinelor, având în vedere particularitățile apiculturii, diversitatea părților implicate, precum și principiile proporționalității și subsidiarității;
4. având în vedere faptul că nu există informații reprezentative și comparabile la nivel european privind pierderile de roiuri de albine, insistă asupra necesității de cuantificare a acestor pierderi și de aplicare a unui sistem adecvat de monitorizare comun tuturor statelor membre;
5. subliniază că, pe lângă albinele domestice, populațiile de albine sălbatice (cum ar fi bondarii) și alți polenizatori valoroși (cum ar fi fluturii și sirfidele) sunt, de asemenea, în declin pronunțat;
6. având în vedere faptul că impactul economic al polenizării de către albine este ridicat, dar că, în prezent, nu li se oferă nicio valoare de piață serviciilor de polenizare de care profită și depind numeroase sectoare, serviciile asigurate de către agricultori în vederea hrănirii albinelor ar trebui recompensate pe plan economic;
7. salută Comunicarea Comisiei privind sănătatea albinelor (COM(2010)0714) și reamintește Rezoluția Parlamentului din 25 noiembrie 2010 referitoare la situația din sectorul apicol¹; confirmă necesitatea unor practici agricole durabile pentru a proteja resursele naturale, biodiversitatea și ecosistemele agricole și pentru a promova formarea și abilitățile;
8. recunoaște consensul științific potrivit căruia pierderile de roiuri de albine nu pot fi atribuite unui singur factor, ci sunt cauzate de numeroși factori, printre care:
  - paraziți, și anume acarianul *Varroa destructor* și ciuperca *Nosema ceranae*, care contribuie la slăbirea sistemului imunitar al albinelor și favorizează creșterea virală care, netratate, pot duce la moartea coloniei în termen de trei ani;
  - lipsa medicamentelor veterinare accesibile și ieftine pentru combaterea varoozei și a tratamentelor corespunzătoare autorizate și adaptate pentru albine;

---

¹ Texte adoptate, P7_TA(2010)0440.

- reducerea furajelor sălbatice ca urmare a efectelor schimbărilor climatice și a recurgerii la agricultura bazată pe monoculturi, consolidată prin OMG și tratamentul semințelor cu produse fitosanitare, fapt care determină o stare de slăbiciune a albinelor din cauza lipsei de hrană, a diversității reduse a acesteia, precum și a depărtării la care aceasta se află, și care sporește sensibilitatea albinelor la alți factori;
  - pierderea biodiversității, din orice cauză, cu impact asupra disponibilității și a calității resurselor de polen;
  - produse fitosanitare, inclusiv cele din familia neonicotinoidelor (clotianidin, tiaclopid, imidaclopid, thiamethoxam), fenil-pirazolul (fipronil) și piretroidele și substanțele active precum clorpirifos sau dimetoat, cu efecte letale (mortalitate cauzată de toxicitatea acută sau cronică a substanțelor active din produsele fitosanitare) sau efecte subletale (efecte asupra sistemului imunitar sau asupra comportamentului albinelor), direct sau prin intermediul apei contaminate, gutație, nectar și polen;
  - câmpurile electromagnetice care pot perturba orientarea și navigarea albinelor;
  - culturile modificate genetic, îndeosebi culturile de Bt, care afectează capacitatea de învățare a albinelor, cauzând efecte subletale;
9. având în vedere impactul pesticidelor asupra dezvoltării coloniilor și a larvelor de albine, reamintește importanța includerii în sistemul de evaluare a pesticidelor expunerea cronică a albinelor și a larvelor de albine la aceste pesticide; solicită, de asemenea, ca în cadrul sistemelor de evaluare să se aibă în vedere și noile căi de expunere a albinelor (de exemplu gutația); solicită punerea în aplicare de bune practici de testare odată cu evaluarea efectelor asupra albinelor, în special obligația de prezentare a unei revizui complete a literaturii de specialitate și a rezultatelor tuturor testelor efectuate de solicitant;
10. solicită stabilirea unui calendar în vederea retragerii definitive de pe piață a pesticidelor neurotoxice și a produselor de uz agricol care conțin acest tip de substanțe;
11. subliniază importanța unei cooperări consolidate între apicultori, agricultori, industrie, autorități și mediul științific, în scopul de a studia cauzele pierderilor ridicate de colonii de albine și de a elabora pe această bază soluții adecvate la această problemă;
12. solicită sprijinirea programelor de cercetare privind paraziții și bolile albinelor, precum și mijloacele de combatere a acestora și stabilirea de baze de cunoștințe privind fiziologia albinelor în cooperare cu statele membre, dar și în afara Uniunii Europene, îndeosebi susținând programul mondial COLOSS și consolidând cooperarea între laboratoarele naționale în vederea schimbului de cunoștințe și a creării unei rețele de experți utile;
13. susține înființarea unui laborator de referință al UE (LRUE) pentru sănătatea albinelor¹, pentru a înțelege mai bine acești factori care afectează sănătatea albinelor și pentru a găsi

---

¹ LRUE sunt instrumente esențiale de gestionare a riscurilor în domeniul sănătății animale și au un rol important în privința sprijinului științific și tehnic în domeniul sănătății animale (de exemplu supravegherea bolilor). Un LRUE în domeniul sănătății albinelor a fost înființat de Comisie pentru o perioadă de cinci ani începând cu 1 aprilie 2011.

metode eficiente de a-i combate, prin îmbunătățirea coordonării și armonizarea programelor de monitorizare și cercetare în domeniul apiculturii, inclusiv la nivelul asociațiilor de apicultori, care sunt desfășurate în statele membre; solicită Comisiei să încurajeze în mod activ un grad mai ridicat de schimb de informații între statele membre, laboratoare și apicultori cu privire la studiile ecotoxicologice și alți factori care afectează sănătatea albinelor și să permită un acces liber la studiile ecotoxicologice incluse în dosarele de autorizare, pentru a permite un control științific independent și în cunoștință de cauză; solicită o activitate de cercetare independentă și efectuată la timp cu privire la mortalitatea albinelor;

14. consideră că, în vederea schimburilor de bune practici și de experiență între UE și statele membre, programele de monitorizare a bolilor albinelor și activitățile de cercetare ar trebui să fie armonizate;
15. invită laboratorul mai sus menționat să stabilească criterii standard privind bunăstarea albinelor, pe baza cărora să se permită apicultorilor meritorii să aibă acces la primele prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1698/2005 din 20 septembrie 2005 referitor la sprijinul pentru dezvoltare rurală;
16. subliniază că în studiile privind coloniile de albine trebuie să se țină seama de numeroși factori posibili pentru a determina tipurile de agricultură cele mai propice pentru sănătatea albinelor din aporie;
17. solicită Comisiei să prezinte un raport referitor la felul în care albinele vor fi afectate de schimbările climatice anunțate de Comitetul interguvernamental pentru schimbările climatice pentru deceniile următoare;
18. solicită Comisiei să sprijine și să efectueze cercetare științifică independentă pe termen lung cu privire la efectele expunerii la câmpuri electromagnetice asupra albinelor și a polenizatorilor sălbatici;
19. invită Comisia ca la elaborarea priorităților din cel de-al optulea Program-cadru pentru cercetare să ia în considerare sănătatea și alimentația sănătoasă și să susțină cercetările asupra sănătății albinelor și asupra cauzelor mortalității în creștere a acestora, inclusiv prin dezvoltarea de noi metode pentru controlul bolilor la albine;
20. solicită stabilirea unei strategii globale privind medicamentele pentru albine, strategie care ar trebui să identifice, pentru fiecare boală a albinelor, condițiile de acțiune în care tratamentele adecvate trebuie clarificate;
21. susține programele de reproducere care se concentrează asupra toleranței la boli și la paraziți, în special împotriva varroa;
22. solicită sporirea ajutoarelor în favoarea tratamentelor veterinare pentru reducerea efectelor negative ale bolilor și ale paraziților;
23. solicită Comisiei Europene să ia în considerare posibilitatea extinderii acoperii Fondului veterinar al Uniunii Europene la bolile albinelor, cu ocazia viitoarei sale revizuirii;

24. salută intenția Comisiei Europene de a introduce limite maxime de reziduuri pentru utilizarea de medicamente prin intermediul așa-numitei proceduri „în cascadă”, în scopul de a elimina incertitudinea juridică existentă în prezent care împiedică tratarea albinelor bolnave;
25. subliniază că sectorul apicol european rămâne în cea mai mare parte nereglementat, împiedicând utilizarea medicamentelor veterinare înregistrate pentru albine și alte măsuri de sănătate profilactice;
26. solicită Comisiei să promoveze măsuri de sprijin pentru IMM-uri, în vederea încurajării inovării și creării de noi medicamente de uz veterinar folosite în tratarea bolilor albinelor;
27. subliniază preocupările referitoare la costurile ridicate de înființare a unei întreprinderi apicole, din cauza cărora există mai puține persoane care intră în acest sector, având ca rezultat un număr insuficient de stupi necesari pentru a poleniza culturi agricole esențiale;
28. recunoaște rolul esențial al sectorului apicol profesionist și necesitatea crescândă de a proteja, menține și promova durabilitatea acestuia prin programe educaționale și de finanțare adecvate;
29. îndeamnă Comisia să găsească modalități creative și eficiente de încurajare a meșteșugului albinăritului și de formare a noilor apicultori;
30. subliniază că educația apicolă trebuie să meargă dincolo de sectoarele apicol și agricol, pentru a facilita acțiunea publică și participarea la crearea unor habitate propice construirii de stupi și hranei albinelor în zonele urbane;
31. întrucât apicultorilor le revine gestionarea albinelor melifere, iar o bună gestionare apicolă, îndeosebi prin intermediul aplicării de bune practici și respectarea reglementării în vigoare, este esențială pentru sănătatea albinelor, rezultă, prin urmare, că este hotărâtoare consolidarea formării acestora în toate statele membre;
32. îndeamnă Comisia să ia măsuri în ceea ce privește problema concurenței nelocale pentru produsele apicole importate din afara Uniunii Europene pe piața comunitară;
33. având în vedere faptul că, din cei 700 000 de apicultori europeni, 97 % nu sunt profesioniști și dețin 67 % dintre stupi, solicită realizarea, în colaborare cu LRUE din cadrul Sophia-Antipolis și cu instituțiile naționale, a unui ghid de bune practici apicole și de igienă, luându-se în considerare particularitățile apiculturii, diversitatea părților implicate, precum și principiile proporționalității și subsidiarității. subliniază necesitatea limitării distrugerii habitatelor albinelor, lăsând mai multe zone naturale în orașe și în regiunile rurale; subliniază, de asemenea, că este necesar să se țină seama de principalele aspecte socio-economice, precum și că sectorul trebuie să rămână competitiv pe piața mondială;
34. subliniază că măsurile de reglementare specifice pot contribui la stimularea autorităților locale și regionale pentru a crea habitate sălbatice de hrană mai bune;
35. subliniază importanța promovării măsurilor care încurajează biodiversitatea, având în

vedere faptul că sănătatea albinelor este favorizată de accesul la un amestec de polen provenit de la plante diferite;

36. subliniază faptul că, la nivel mondial, numărul de specii polenizatoare scade alarmant, o cauză a acestui fapt fiind utilizarea pesticidelor și organismele modificate genetic, care au efecte negative asupra populațiilor de albine;
37. subliniază faptul că există tot mai multe dovezi științifice că albinele care au acces la un amestec de polen de la diferite plante sunt mai sănătoase decât cele hrănite cu un singur tip de polen; invită Comisia să urmărească îndeaproape orice dezvoltare și să sprijine cercetările în acest domeniu; subliniază că ar trebui efectuate cercetări și studii suplimentare pentru a se asigura că OMG-urile nu dăunează populațiilor de albine; recunoaște că monoculturile de orice tip reduc biodiversitatea și, implicit, accesul la flora meliferă, fapt care ar putea avea un impact asupra albinelor; invită Comisia să pună practicile agricole durabile în centrul PAC și recunoaște necesitatea de a promova gestionarea adecvată a terenurilor și alte programe de agromediu (AES) ¹ pentru a crește accesul la plante melifere și biodiversitatea;
38. susține ferm caracterul prudent al legislației UE și al evaluărilor științifice cuprinzătoare ale riscurilor în ceea ce privește organismele modificate genetic (OMG); subliniază că monoculturile prezintă un risc de polenizare insuficientă și conduc la dispariția florei melifere;
39. invită Comisia să promoveze în continuare cercetarea științifică independentă cu privire la efectele pe termen lung ale culturilor modificate genetic, îndeosebi răspândirea toxinelor Bt prin intermediul polenului asupra albinelor și a polenizatorilor sălbatici în general, asupra sinergiilor dintre diverse produse fitosanitare și asupra sinergiilor dintre expunerea la produsele fitosanitare și patologii; solicită un moratoriu privind culturile modificate genetic în cazul în care aceste studii dezvăluie efecte negative asupra sănătății albinelor;
40. subliniază că, dacă nu se poate dovedi faptul că organismele modificate genetic (OMG) constituie un factor important în reducerea numărului de colonii de albine, este esențial să se soluționeze problemele cu care se confruntă apicultorii, și anume răspândirea polenului de către albinele care polenizează și probabilitatea de contaminare a acestuia;
41. reamintește noile dispoziții ale Regulamentului (CE) nr. 1107/2009 privind evaluarea substanțelor active din produsele fitosanitare și produsele fitosanitare ca atare, nu numai cu privire la efectele acute ale acestora, ci și cu privire la efectele lor cronice asupra supraviețuirii și a dezvoltării coloniilor, luând în considerare efectele asupra larvelor de albine și a comportamentului albinelor; subliniază, însă, că:
  - (a) cerințele referitoare la date, care trebuie modificate corespunzător, vor fi aplicabile cel mai devreme la sfârșitul anului 2013;
  - (b) între timp, este necesară dezvoltarea în continuare a unor protocoale adecvate de testare, și

---

¹ AES încurajează gestionarea îmbunătățită a gardurilor vii, cultivarea sporită a legumelor și o mai bună interacțiune între apicultori și agricultori.

- (c) noile dispoziții vor fi aplicate numai aprobării de noi substanțe sau reînnoirii aprobărilor existente, precum și autorizării de noi produse fitosanitare sau reînnoirii acestora, astfel încât aprobările/autorizațiile existente nu vor fi evaluate în mod corespunzător timp de mulți ani, cu excepția cazului în care sunt revizuite în mod specific;
42. invită Comisia să revizuiască aprobarea tuturor substanțelor active suspectate de a contribui la pierderile de colonii în conformitate cu noile dispoziții și cerințe referitoare la date ale Regulamentului (CE) nr. 1107/2009, de îndată ce noile cerințe referitoare la date sunt aplicabile;
43. salută dispoziția privind o evaluare independentă a cercetărilor solicitate recent, care să fie realizată de către experții Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară (AESA),
44. solicită AESA ca, atunci când evaluează noile cerințe referitoare la datele privind siguranța albinelor și metodele de testare pentru pesticide înainte de autorizarea acestora, să țină seama de cercetările efectuate de LRUE și de informațiile colectate de acesta;
45. subliniază importanța agriculturii durabile și utilizarea durabilă a pesticidelor și solicită punerea în aplicare integrală a Directivei 2009/128/CE privind utilizarea durabilă a pesticidelor, care vizează obținerea unei utilizări durabile a pesticidelor prin reducerea riscurilor și a impactului utilizării pesticidelor asupra mediului, inclusiv a albinelor, îndeosebi a măsurilor care au ca scop promovarea formării și a educării agricultorilor și colaborarea cu apicultorii;
46. reamintește Directiva 2009/128/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2009 de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în vederea utilizării durabile a pesticidelor și îndeosebi articolul 14 din aceasta, care prevede obligația ca toți agricultorii să aplice principiile generale de gestionare integrată a dăunătorilor la ferma lor începând cu 2014, și articolul 9, care prevede o interdicție generală a pulverizării aeriene;
47. susține ferm aplicarea principiului precauției în cazul utilizării pesticidelor și este de acord cu Comisia că utilizarea pesticidelor în agricultură ar trebui să fie considerată ca unul dintre factorii care afectează sănătatea albinelor; consideră că utilizarea pesticidelor ar trebui luată în considerare cel puțin pentru a clarifica dacă și în ce măsură acestea ar putea o legătură cu sănătatea albinelor; subliniază că trebuie acordată atenție deosebită utilizării pesticidelor pe bază de neonicotinoide, care ar putea cauza tulburări digestive și hormonale; subliniază că efectele pe termen lung ale pesticidelor sistemice sunt subestimate și pot explica, parțial, declinul populațiilor de albine;
48. invită Comisia să respecte principiul precauției și să impună o interdicție la nivelul UE cu privire la utilizarea pesticidelor pe bază de neonicotinoide până la momentul în care studiile științifice independente demonstrează că nu există o expunere cronică la toxine în cazul albinelor și că utilizarea lor nu reprezintă un pericol pentru mediu și sănătatea publică;
49. reafirmă faptul că albinele sunt considerate de Comisie o specie domestică, deci un

sector de creștere, care asigură măsuri de sănătate, de bunăstare și de protecție mai bune¹ și permite o mai bună informare privind conservarea polenizatorilor sălbatici; solicită, prin urmare, stabilirea unei strategii de protecție sanitară a albinelor și luarea în considerare în cadrul legislațiilor agricole sau veterinare a domeniului apicol, ținându-se seama de specificitatea acestuia, îndeosebi în ceea ce privește despăgubirile acordate apicultorilor pentru pierderile de roiuri de albine;

50. solicită includerea asistenței tehnice pentru agricultorii ecologici în bugetul pentru politica agricolă comună (PAC) pentru perioada 2013-2020;
51. subliniază importanța finanțării actuale a UE pentru promovarea producției și a comercializării de produse apicole, însă subliniază necesitatea de a garanta că fiecare stat membru aplică această finanțare conform destinației;
52. subliniază necesitatea finanțării suplimentare a programelor de agromediu care încurajează biodiversitatea, cum ar fi cele de furnizare a plantelor pentru a atrage albinele;
53. reamintește Rezoluția sa din 8 martie 2011 referitoare la deficitul de proteaginoase în UE: care este soluția la o veche problemă? ² și în special considerentul AF din aceasta, în care se afirmă: „întrucât, alături de cultivarea cerealelor și a porumbului pentru producția de furaje și de energie, folosirea sistemelor extinse de rotație a culturilor, combinarea culturilor pe exploatațiile agricole și combinațiile de iarbă și trifoi, care pot avea beneficii de mediu și agronomice, ar trebui încurajate, deoarece cultivarea plantelor leguminoase în cadrul sistemului de rotație poate preveni bolile, poate regenera solul, poate avea un efect benefic asupra populației de polenizatori și poate proteja clima”, și reamintește importanța menținerii rotației culturilor ca element-cheie al așa-numitei componente ecologice a politicii agricole comune către 2020;
54. invită Comisia să pună practicile agricole durabile în centrul PAC, solicitând tuturor agricultorilor UE ca începând din 2014 să aplice un pachet simplu de practici agronomice (inclusiv rotația culturilor, pășunile permanente, culturile de acoperire, zone verzi de infrastructură) și să consolideze și să dezvolte măsurile de agromediu specifice sectorului apicol, în spiritul noii strategii UE privind biodiversitatea și să încurajeze agricultorii să se angajeze față de măsurile de agromediu în vederea sprijinirii pajiștilor propice albinelor pe marginea câmpurilor și să utilizeze diversitatea ridicată prin rotație cu culturi leguminoase și să utilizeze alternative nechimice;
55. solicită Comisiei și statelor membre să elaboreze măsuri de sensibilizare și informare, în scopul promovării unui nivel mai ridicat de conștientizare și responsabilizare în rândul autorităților competente și al producătorilor cu privire la bolile albinelor și la măsurile disponibile de prevenire și de tratament al acestora;
56. solicită elaborarea unei strategii privind resursele alimentare destinate albinelor, pentru a le pune acestora la dispoziție, în apropiere, o hrană diversificată, adaptată și de calitate,

---

¹ Inițiative precum strategia UE în materie de sănătate animală (2007-2013), care contribuie la crearea unui cadru de reglementare unic și clar pentru sănătatea animală, ameliorează coordonarea și utilizarea eficientă a resurselor de către agențiile europene relevante și subliniază importanța menținerii și îmbunătățirii capacității de diagnosticare.

² Texte adoptate, P7_TA(2011)0084.

prin intermediul unei mai bune gestionări a teritoriilor agricole și neagricole, de exemplu, prin integrarea problematicii privind nutriția albinelor în cadrul proiectelor de amenajare teritorială ecologică, dezvoltând terenurile propice apiculturii, gardurile vii înflorite, interculturile melifere, malurile acoperite de iarbă și, de asemenea, expertiza în cadrul lumii agricole pentru ca agricultura să se îmbine cu biodiversitatea.

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	13.7.2011
Rezultatul votului final	+: 32 -: 17 0: 5
Membri titulari prezenți la votul final	Kriton Arsenis, Sophie Auconie, Pilar Ayuso, Paolo Bartolozzi, Sandrine Bélier, Nessa Childers, Bairbre de Brún, Esther de Lange, Anne Delvaux, Bas Eickhout, Edite Estrela, Karl-Heinz Florenz, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Julie Girling, Françoise Grossetête, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Karin Kadenbach, Christa Klauß, Jo Leinen, Corinne Lepage, Peter Liese, Linda McAvan, Miroslav Ouzký, Vladko Todorov Panayotov, Antonia Parvanova, Andres Perello Rodriguez, Sirpa Pietikäinen, Mario Pirillo, Pavel Poc, Vittorio Prodi, Frédérique Ries, Anna Rosbach, Dagmar Roth-Behrendt, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Salvatore Tatarella, Åsa Westlund, Glenis Willmott, Sabine Wils, Marina Yannakoudakis
Membri supleanți prezenți la votul final	Matthias Groote, Romana Jordan Cizelj, Riikka Manner, Marisa Matias, Miroslav Mikolášik, James Nicholson, Alojz Peterle, Michèle Rivasi, Crescenzo Rivellini, Giommara Uggias
Membri supleanți [articolul 187 alineatul (2)] prezenți la votul final	José Bové, Lorenzo Fontana